

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות
מתברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדייקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של משרד החינוך. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטיטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
- אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

בהצלחה!

<table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;">12</td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;">17</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">סמל שאלון</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">رقم التّموذج</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">שם השאלון</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">اسم التّموذج</td> </tr> </table> <p>יש להדביק כאן ↑ מדבקת שאלון يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة نموذج امتحان</p>	12								17	סמל שאלון									رقم التّموذج									שם השאלון									اسم التّموذج									<table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;">18</td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;">21</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">מועד</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">الموعد</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">23</td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;">31</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">מס' תעודת זהות</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">رقم الهوية</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">37</td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;">32</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">סמל ביי"ס</td> </tr> <tr> <td colspan="9" style="text-align: center;">رقم المدرسة</td> </tr> </table> <p>יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	18								21	מועד									الموعد									23								31	מס' תעודת זהות									رقم الهوية									37								32	סמל ביי"ס									رقم المدرسة									<p>מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن</p>
12								17																																																																																																																								
סמל שאלון																																																																																																																																
رقم التّموذج																																																																																																																																
שם השאלון																																																																																																																																
اسم التّموذج																																																																																																																																
18								21																																																																																																																								
מועד																																																																																																																																
الموعد																																																																																																																																
23								31																																																																																																																								
מס' תעודת זהות																																																																																																																																
رقم الهوية																																																																																																																																
37								32																																																																																																																								
סמל ביי"ס																																																																																																																																
رقم المدرسة																																																																																																																																

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף
* التّعليمات باللّغة العربيّة على ظهر الصّفحة

יש לסמן במשבצת אם ניתן שאלון נוסף
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي نموذج امتحان إضافي

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات!

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أُعدّ الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ موادّ مكتوبة أو شفهيّة. لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، باستثناء "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال موادّ مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان. يجب تسليم كلّ مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأنّ تفاصيل نموذج الامتحان المعدّ لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
7. لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنّى لكم النّجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: **חצב־ברק**, אוגוסט 2018
מספר השאלון: 11281
נספח: טקסטים

מדינת ישראל
משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
- חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות
- חלק שני — לשון — 50 נקודות
- פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס
- פרק ב: תחביר
- פרק ג: מערכת הצורות
- יש לבחור באחד הפרקים
- סה"כ — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.
2. לכתוב טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (22-23) של השאלון.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את טקסטים 1-3 שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ענה על כל השאלות 1-4.

1. כותרת טקסט 1 היא: **בתי ספר מקצועיים — הזדמנות גדולה או סכנה לחברה?**

א. לפי כותב טקסט 1, מהי הסכנה בהקמת בתי ספר מקצועיים? (3 נקודות)

ב. כותבת טקסט 3 מזהירה מפני סכנה אחרת לחברה אם לא יתקיים מסלול לימודים מקצועי. מהי הסכנה?

(2 נקודות)

ג. חבר הכנסת יוסי יונה הוא פרופסור לפילוסופיה של החינוך וממייסדי "הקשת הדמוקרטית המזרחית".

קרא את דבריו בנוגע לחינוך המקצועי, וענה על השאלה שאחריהם.

כשסיימתי את לימודי באחד מבתי הספר היסודיים בפריפריה הופניתי לבית ספר מקצועי במסלול מסגרות. אני חייב להודות שהדבר ציער אותי מאוד. רציתי ללמוד בבית ספר עיוני, אך נקבע שאיני מתאים למסלול זה, ולכן נשלחתי לבית ספר מקצועי. עשיתי מאמצים כבירים וממושכים להשתלב בו, אך כשלתי כישלון חרוץ ומחפיר. הגעתי למסקנה שעליי ללמוד בבית ספר אקסטרני, ומשם הגעתי לאוניברסיטה.

לאילו שורות בטקסט 1 אפשר לקשר את דבריו של פרופסור יונה? נמק את בחירתך. (3 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

2. בתלמוד הבבלי, במסכת עבודה זרה, דף י"ט, כתוב "אין אדם לומד תורה אלא מִמָּקוֹם שְׁלֵבוֹ חֶפְצוֹ".
א. הסבר את המשפט. (2 נקודות)

ב. הסבר כיצד הרעיון במשפט זה בא לידי ביטוי בטקסט 1 **אנ** בטקסט 3. (3 נקודות)

3. ציין מקצוע אשר היית רוצה שילמדו בבית הספר כיום. **הסבר** את חשיבותו של המקצוע לך ולחברה. (7 נקודות)

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

4. מטלת סקירה (30 נקודות)

אתה נציג מועצת הנוער, והוזמנת להשתתף בדיון באגף החינוך ביישוב שבו אתה מתגורר בנושא קידום החינוך המקצועי־טכנולוגי ביישוב.

כתוב סקירה, והצג בה את יתרונות החינוך המקצועי־טכנולוגי ואת הדרכים לקידומו.

בסקירתך הסתמך על שלושת הטקסטים שקראת.

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור של מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה). כתוב בהיקף של כ־250 מילים.

את הסקירה כתוב בעמודים 8-9 (תוכל להשתמש בעמודים 6-7 לכתובת טיוטה).

טיוטה

Blank lined area for writing the draft.

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס – חובה (10 נקודות)

ענה על שאלות 5-6.

5. א. לפניך שלושה משפטים. בכל משפט יש מספר מודגש. כתוב את המספר המודגש במילים.

(1) מספר התלמידים הלומדים בבתי הספר הטכנולוגיים בפיקוח משרד החינוך הוא

כ-149,000 _____.

(2) שיעור התלמידים הלומדים במגמה הטכנולוגית באוסטרייה הוא פי 2 _____

משיעור התלמידים הלומדים במגמה זו בישראל.

(3) בתוכנית הלימודים של החינוך המקצועי בגרמניה יש 16 _____

תחומי התמחות.

ב. לפניך משפט, ובו שגיאה אחת בשם המספר.

הקף את המילה השגויה, וכתוב בשורה שמתחת למשפט את הצורה התקינה.

ממחקרים עולה כי כיום, בתחילת המאה העשרים ואחד, כשני שלישים מן העובדים במשרה חלקית הם

חסרי הכשרה מקצועית.

ג. הקף במשפט שלפניך את הצורה הנכונה של שם המספר.

אנו מקווים שבשנת הלימודים תשע"ט, שתחל ב **שְׁתַּיִם** / **שְׁנַיִם** בספטמבר

אלפיים ו **שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה** / **שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה**, יהיו מקצועות לימוד נוספים במגמה הטכנולוגית.

6. א. בקטע שלפניך הקף את הצורה הנכונה של מילות היחס המודגשות.

בחוברת שפרסם משרד החינוך כותב ד"ר עופר רימון: "תלמידים יקרים, אני פונה **אֵלֵיכֶם** / **אֵלֵיכֶם**

ומבקש **מֵכֶם** / **מִמְכֶם** לבחון היטב מהי המגמה המתאימה לכם. אני מאמין שאם תלמדו מקצועות

שמעניינים **אוֹתְכֶם** / **אֶתְכֶם** צפויה לכם הצלחה בלימודים".

ב. במשפט שלפניך הטה את מילת היחס הנתונה על פי הקשרה במשפט.

תלמידים מחיפה הצליחו לשלב בין לימודי תיאוריה ובין עבודה מעשית, ותלמידים רבים ממקומות אחרים

בארץ רוצים ללכת _____
(בעקבות)

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

7. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. בתי ספר מקצועיים הם בתי ספר המתמחים בהקניה של כישורים טכניים הנדרשים בשוק העבודה.

II. בתי הספר המקצועיים מכוונים להשתלבות מיידית בשוק העבודה, ואילו בתי הספר העיוניים מכוונים למסלול

של השכלה גבוהה. _____

III. על פי הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, יש בתעשייה מחסור חמור בהנדסאים, ברתכים,

במסגרים ובבעלי מקצועות טכניים אחרים. _____

א. ציין ליד כל משפט את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

ב. בכל אחד מן המשפטים III-I –

• אם קבעת שהמשפט מורכב, תחם את הפסוקית / הפסוקיות, וציין מעל כל פסוקית את תפקידה התחבירי.

• אם קבעת שהמשפט הוא משפט איחוי (מחובר), סמן את מילת הקישור במשפט.

ג. במשפטים II-I יש מילים המסומנות בקו. ציין את התפקיד התחבירי שלהן.

משפט I: הם _____

משפט I: הקניה _____

משפט II: שוק _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

8. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. מנהלי בתי הספר המקצועיים טוענים כי הם יכולים לשנות את המצב.

II. לטענת אנשי מקצוע, אפשר לממש יכולות מסוימות רק בבתי הספר המקצועיים.

III. מטרת בתי הספר המקצועיים היא להכשיר תלמידים להשתלבות במקצועות הטכניים.

(1) באחד מן המשפטים III-I יש נשוא מורחב. העתק נשוא זה.

(2) בשני המשפטים האחרים יש פסוקית מצומצמת. בכל אחד ממשפטים אלה תחם את הפסוקית,

וציין מעליה את תפקידה התחבירי.

(3) לפניך משפט. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

פתיחת בתי ספר מקצועיים עולה בקנה אחד עם דרישות התעשיינים.

הסבר מהו ההבדל בין הנשוא המורחב במשפט זה ובין הנשוא המורחב שהעתקת בסעיף (1).

(4) במשפט II יש מבנה תחבירי למסירת דברים.

• מהי דרך מסירת הדברים במשפט זה?

• נסח מחדש את משפט II: השתמש בדרך אחרת למסירת דברים.

ב. לפניך משפט במבנה של משפט ייחוד.

טראומת ההסללה של המאה הקודמת — בגללה ההורים של היום מכוונים את ילדיהם לחינוך העיוני.

(1) מהו התפקיד התחבירי של חלק הייחוד במשפט זה?

(2) המור את משפט הייחוד במשפט במבנה אחר, שאיננו משפט ייחוד.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

9. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

- I. כך משנים את התדמית הגרועה של החינוך המקצועי.
- II. בקרב הציבור מאשימים את הממסד בהסללה של תלמידים מן הפריפריה.
- III. בעתיד אמורים להיפתח בתי ספר מקצועיים ליד מפעלים.
 - (1) רק באחד משלושת המשפטים III-I הנושא **אינו** סתמי. הקף משפט זה.
 - (2) בחר באחד המשפטים שיש בהם נושא סתמי, וכתוב אותו מחדש: הוסף לו נושא מפורש.
 - (3) מהי התרומה הרטורית של משפטים בעלי נושא סתמי?

ב. לפניך שלושה משפטים בעלי חלקים כוללים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

- I. מנהל בית ספר יכול להוביל את תלמידיו לממש את יכולותיהם ואת כישוריהם המולדים.
- II. פחחות, מכונאות, מסגרות, מזכירות ועיצוב אופנה נעשו מקצועות לכל דבר.
- III. טוענים כי לבתי הספר המקצועיים יש פוטנציאל מדהים לצמצום פערים או ליצירתם.
 - (1) סמן את כל החלקים הכוללים במשפטים אלה, וכתוב מעליהם את התפקידים התחביריים שלהם.
 - (2) באיזה משפט הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים יוצא דופן? _____
 - (3) ציין את הקשר הלוגי במשפט זה. _____
 - (4) קרא את שני המשפטים שלפניך, וכתוב את התפקיד התחבירי של המילים המודגשות בקו.
 - דור ההורים של היום מונע מילדיו חינוך מקצועי, כפי שעשו לפניו.
 - פחחות, מכונאות, מסגרות, מזכירות ועיצוב אופנה נעשו מקצועות לכל דבר.

עשו:

נעשו:

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

10. א. (1) לפניך שני קטעים קצרים, ובהם יש שיבושי לשון בתחום התחביר. קרא אותם, וענה על המטלה שאחריהם.

I. תלמידי ומורי בית הספר הריאלי בחיפה מדווחים על הצלחת המגמה הטכנולוגית. משרד החינוך בוחן את הפרויקט, ובמידה והוא יצליח, יוקמו בתי ספר נוספים מסוג זה.

II. התעשיינים מתלוננים ומנסים לשנות את המצב. הם סבורים שהיה צריך לחשוב על שילובם של מגמות מקצועיות חדשות בתעשייה כבר לפני עשרים שנה. אולם הם מבטיחים שגם בעתיד, שייפתחו בתי ספר מקצועיים חדשים, יוכלו תלמידיהם להשתלב בתעשייה.

השלם את הטבלה שלפניך: העתק מן הקטעים שלושה שיבושים בתחום התחביר, הסבר כל שיבוש שהעתקת, ו**כתוב** את הנוסח התקין שלו.

השיבוש	ההסבר	הנוסח התקין
1		
2		
3		

(2) לפניך משפט שיש בו שיבוש לשון. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

כנראה שייפתחו מגמות טכנולוגיות חדשות בקרוב.

נסח משפט זה בשתי צורות תקינות: משפט אחד במבנה של משפט מורכב ומשפט אחר במבנה של משפט פשוט.

I. _____

II. _____

ב. לפניך משפט דר־משמעי. קרא אותו, וענה על שני הסעיפים שאחריו.

סטף ורטהיימר ביקש ממשד החינוך לפתוח מגמה טכנולוגית בבתי ספר נוספים.

(1) סמן במשפט את המילים שיוצרות את הדר־משמעות.

(2) נסח שאלה שתבהיר מהי הדר־משמעות במשפט.

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

11. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

- I. בתי ספר מקצועיים הוקמו כדי להקנות לתלמידים כישורים טכניים הנדרשים בשוק העבודה.
- II. מומחים טוענים כי הקמת בתי ספר מקצועיים גורמת להסללה של קבוצות אוכלוסייה מסוימות.
- III. על אף תפיסת העולם השגויה של מתנגדי החינוך המקצועי הם ממשיכים להיאבק בחינוך זה.

(1) כתוב את סוג הקשר הלוגי בכל משפט ואת המילה המציינת קשר לוגי זה.

משפט I — סוג הקשר הלוגי _____; המילה המציינת את הקשר הלוגי _____

משפט II — סוג הקשר הלוגי _____; המילה המציינת את הקשר הלוגי _____

משפט III — סוג הקשר הלוגי _____; המילה המציינת את הקשר הלוגי _____

(2) המור את משפט III במשפט מסוג תחבירי אחר שישמור על הקשר הלוגי שבמשפט.

ב. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. הקמת בתי ספר מקצועיים עלולה לגרום להסללה של קבוצות אוכלוסייה מסוימות למקצועות כמו שרברבות וטבחות.

II. אם בתי הספר המקצועיים יקבלו אליהם ילדים רק משום שהם גרים באזורים מסוימים,

ובמיוחד באזורי מצוקה, הפערים בחברה יגדלו.

(1) במשפטים II-I יש תמורה. העתק את התמורה מכל משפט.

התמורה במשפט I: _____

התמורה במשפט II: _____

(2) העתק מכל משפט את המילה או הצירוף שהתמורה ממירה, וציין את תפקידם התחבירי.

המילה או הצירוף שהתמורה ממירה במשפט I: _____

התפקיד התחבירי: _____

המילה או הצירוף שהתמורה ממירה במשפט II: _____

התפקיד התחבירי: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 12-16 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

12. לפניך חמישה משפטים, ובכל אחד מהם שתי מילים מודגשות. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

- I. החברה הישראלית החלה לקדש את תעודת הבגרות. _____
- II. כך משנים את התדמית של החינוך המקצועי. _____
- III. השגים של תלמידים רבים אינם מאפשרים להם להתקבל לאוניברסיטה, ומנהלי בתי הספר המקצועיים רוצים לשנות מצב זה. _____
- IV. במאבקם של מתנגדי החינוך המקצועי חבוייה ההנחה שהמסלול העיוני מיטיב עם כל התלמידים. _____
- V. אם בתי הספר יקבלו רק תלמידים שגרים באזורים מסוימים, הפערים בחברה יגדלו, והניעות החברתית תתמוטט. _____

(1) הקף את שני המשפטים שבהם שתי המילים המודגשות הן מאותה הגזרה. כתוב בקו ליד כל משפט שהקפת את הגזרה המשותפת לשתי המילים.

(2) משלושת המשפטים שלא הקפת, בחר שני משפטים, והשלם את הטבלה: העתק לטבלה את המילים המודגשות, וציין את השורש של כל אחת מהן.

המילה	השורש

لا تكتب في هذه المنطقة
 لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

13. א. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מילה מודגשת. קרא אותם, וענה על השאלה שאחריהם.

— הַמְלוֹנָאי מתלונן על מחסור בעובדים.

— התעשיינים מעוניינים בהצטרפות כוח עבודה מקצועי לשוק העבודה.

כתוב את דרך התצורה של אחת משתי המילים המודגשות, והסבר את דרך היווצרותה.

כתוב מהי המשמעות של הצורן הסופי או של המשקל של המילה שבחרת.

ב. המילה מְקֻצָּעֵן מסתיימת בצורן שיכול להתפרש בשתי דרכים: צורן גזירה או צורן נטייה.

שבץ את המילה "מקצוען" במשפט משלך, כך שהצורן הסופי בה יהיה צורן גזירה:

שבץ את המילה "מקצוען" במשפט משלך, כך שהצורן הסופי בה יהיה צורן נטייה:

ג. לפניך משפט.

תעשיינים מתקשים למצוא עובדים מוכשרים.

השלם את הטבלה שלפניך: העתק מן המשפט רק את צורות ה**בינוני**, ציין את הבניין, את השורש

ואת חלק הדיבור של כל אחת מן המילים שהעתקת.

חלק דיבור	שורש	בניין	צורת הבינוני

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

14. א. לפניך ארבעה משפטים, ובהם חמישה פעלים מודגשים – ארבעה מהם סבילים, ואחד מהם אינו סביל. קרא את ארבעת המשפטים, וענה על הסעיפים שאחריהם.
- I. בעתיד **מִתְכַנְנֶת** בניית בתי ספר מקצועיים ליד מפעלים.
- II. כל אחד צריך ל**הִשְׁתַּכֵּר** בכבוד.
- III. היה חשש שמא תלמידים י**סָלְלוּ** לחינוך מקצועי, וכבר בגיל 14 י**חָרְץ** גורלם לעבוד בעבודת כפיים.
- IV. ההסללה ההפוכה נ**גְרָמָה** בשל סגידה בלתי מתפשרת להשגת תעודת בגרות.
- (1) **הקף** שני פעלים סבילים מאותו הבניין.
- (2) בחר בפועל סביל אחד שלא הקפת, וכתוב אותו בצורת הפעיל. שמור על ה**גוף** ועל ה**זמן** של הפועל.
- _____
- (3) כתוב את הפועל ש**אינו** סביל בזמן עתיד, גוף מדבר (גוף ראשון, יחיד). _____

- ב. לפניך משפט המעובד מטקסט 1 (שורה 10), ובו פועל מודגש. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו. בתי ספר רגילים **מכוונים** לרוב למסלול של השכלה גבוהה.
- את הפועל המודגש אפשר לקרוא בשתי צורות: **מְכַוְּנִים** או **מְכַוְּנִים**.
- (1) לשתי צורות הפועל יש מן המשותף, אך הן גם שונות זו מזו.
- לפניך פריטים דקדוקיים. הקף רק את הפריטים הדקדוקיים ה**משותפים** לשתי צורות הפועל.
- זמן שורש בניין גוף**
- (2) השורש של הפועל **מְכַוְּנִים** נוטה על דרך השלמים. אולם יש לשורש זה נטייה גם על דרך גזרת נחי עו"י.
- כתוב פועל באותו ה**שורש** ובאותו ה**בניין** של הפועל **מְכַוְּנִים** על דרך גזרת נחי עו"י.
- _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

ג. לפניך ארבעה משפטים, ובהם שש מיילים מודגשות. מיינ את המילים בטבלה שלפניך על פי הגזרה הכתובה בראש כל עמודה.

- (1) יש תחומי לימוד שעוסקים במה שרצוי ולא במה שמצוי.
- (2) אנשי מערך הרפואה החליטו שלא לשבת עוד.
- (3) מוסד אקדמי צריך להקנות לסטודנטים יכולות הבנה וחשיבה.
- (4) הנוסעת נחתה בארץ אתמול, וכבר היום עלתה למטוס, והוא המריא חזרה לארצה.

שלמים	נחי לי"ה	נחי ל"א

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

15. א. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם זוג פעלים מודגשים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.
- I. לדברי ורטהיימר, הטענה שעושים טובה לתלמידים כשמרחיקים אותם מן החינוך המקצועי־טכנולוגי היא **מְגַחֶכֶת** / **מְגַחֶכֶת**.
 - II. **הַצְעָנוּ** / **הַצְעָנוּ** לתלמידים החלשים לבוא ללמוד במסלול הטכנולוגי.
 - III. הם פוגעים בעיקר בתלמידים שיכלו להצליח ולשגשג בחינוך המקצועי במקום **לְהַכְשִׁיל** / **לְהַכְשִׁיל** בחינוך הרגיל.
- (1) בכל אחד מן המשפטים **הקף** את הפועל המשקף את ההגייה הנכונה.
- (2) **נמק** מדוע בחרת בצורה זו של הפועל בכל אחד מן המשפטים.

_____ **משפט I:**

_____ **משפט II:**

_____ **משפט III:**

- ב. לפניך רשימת מילים.
- הקף** רק את המילים הנוטות באותה הגזרה של המילה **תְּלַמִּיד**.
- תְּעַנִּית, תְּפַרִּיט, מְפַחֶיֶת, תְּבַנֶּיֶת, מְחַלֵּיט**
- ג. לפניך משפט, ובו פועל מודגש. קרא אותו, וענה על שני הסעיפים שאחריו.
- מערכת החינוך אינה **מְסַיֶּרֶת** את אחריותה מתלמידים שלומדים במסלול המקצועי.
- (1) כתוב את **השורש** ואת **הבניין** של הפועל **מְסַיֶּרֶת** שבמשפט.
- _____ **השורש של הפועל מְסַיֶּרֶת:**
- _____ **הבניין של הפועל מְסַיֶּרֶת:**
- (2) בהקשר אחר, המילה **מְסַיֶּרֶת** יכולה לשמש שם עצם (שם פעולה).
- כתוב את **השורש** ואת **המשקל** של השם **מְסַיֶּרֶת**.
- _____ **השורש של השם מְסַיֶּרֶת:**
- _____ **המשקל של השם מְסַיֶּרֶת:**

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

16. א. לפניך רשימה של חמישה פעלים ששורשיהם מרובעים:

(השעון) תִּקְיֵן, עָרַב (את המרק), עִבְרַת (את שמו),

תִּדְרֵךְ (את החניכים), רִמְזָר (את הצומת)

בחר שני פעלים מן הרשימה, והסבר כיצד נוצר בכל אחד מהם השורש המרובע.

ב. לפניך רשימה של שמונה שמות הנרטים במשקל שמות הפעולה.

הִשְׁבְּחָה, הִדְוֵק, הִקְוֶה, הוֹפְעָה,

פִּלְפְּלָה, טִיֹּב, הִמְרָה, פָּרְסוּם

(1) מיין בטבלה שלפניך את השמות על פי בניינים.

(2) כתוב את הבניין בראש כל עמודה.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2018, מס' 11281 + נספח

טיוטה

Lined writing area for the draft response.

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: טקסטים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
11281, "חצב ברק", אוגוסט 2018

לפניך שלושה טקסטים.

קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

טקסט 1

בתי ספר מקצועיים – הזדמנות גדולה או סכנה לחברה?

מאת **איתי מזרוב**⁽¹⁾

במדינת ישראל יש צורך מיידי בבתי ספר מקצועיים המכשירים תלמידים להיות בעלי מקצוע טכני, כגון שרברבים, הנדסאים, מפעילי מיכון מתקדם, נהגי אוטובוס, נגרים, מכונאי רכב ועוד. נתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משנת 2013 מלמדים על מחסור חמור בעלי מקצועות טכניים כאלה ואחרים. תעשיינים כמו סטף ורטהיימר מדברים כבר שנים על המחיר הגבוה של התפרקות בתי הספר המקצועיים, שרבו בישראל בעשורים הקודמים ונעשו כיום נדירים. ורטהיימר אף יזם הקמת מגמות מקצועיות בבתי ספר ברחבי הארץ. לדעתו, הכשרת תלמידים למקצועות טכניים שבהם יש דרישה מיידיית לכוח עבודה זמין תבטיח להם תעסוקה והכנסה קבועה.

בתי ספר מקצועיים הם בתי ספר המתמחים בהקניית כישורים טכניים. אנשים בעלי כישורים כאלה נדרשים לשוק העבודה. מטרת בתי ספר אלה היא להכשיר תלמידי תיכון להשתלבות במקצועות הטכניים לעומת בתי ספר תיכוניים "רגילים", המכוונים לרוב למסלול של השכלה גבוהה. לכאורה זה נשמע פשוט – הקמה של עוד בתי ספר מקצועיים תשרת את שוק העבודה ותועיל לחברה. אך כמו שקורה פעמים רבות בתחום החינוך, לכל עניין יש צד חיובי וצד שלילי: לבתי ספר מקצועיים יש פוטנציאל מדהים לצמצום פערים, אך יש להם גם פוטנציאל הרסני מאין כמוהו: התלמידים זוכים בהזדמנות ללמוד מקצוע אך מוכוונים להסללה.⁽²⁾

בוושינגטון די-סי, המחוז בארצות הברית שבו עבדתי בתפקיד מנהל אגף המדיניות במשרד החינוך המקומי, נדרשנו לסוגיה של הרחבת החינוך המקצועי. בווינגטון, כמו בישראל, שוק העבודה גדול, והוא פותח לבוגרי בתי ספר מקצועיים אפשרויות תעסוקה. נהג אוטובוס או רכבת תחתית בחברת התחבורה הציבורית יכול להשתכר כ-80,000 דולר בשנה, שכר מצוין של מעמד הביניים. שרברב יכול להרוויח אף יותר.

כמו בישראל, גם בווינגטון יש קבוצה גדולה של בני נוער שמערכת החינוך "לימדה" אותם שהם אינם "מוצלחים" מפני שהישגיהם הנמוכים אינם מאפשרים את קבלתם לאוניברסיטה ללימודי רפואה או עריכת דין. מנהלי בתי הספר המקצועיים טוענים כי ביכולתם לשנות את המצב הזה, ולהציע לילדים שמערכת החינוך המסורתית אינה מתאימה להם, אפיקים אחרים שבאמצעותם הם יצליחו בחברה ויתרמו לה. יש כאן הזדמנות "להציל" בני נוער שמסגרת החינוך הרגילה אינה מתאימה להם, ובמקום שהם ייפלטו החוצה לרחוב, הם יוכלו להשתלב בשוק העבודה במקצועות כמו מכוונאות רכב, מלונאות ושרברבות. אכן עובדה היא שלמקצועות מן הסוג הזה יש כיום דרישה רבה יותר מלמקצועות כמו עריכת דין.

* מעובד על פי מזרוב, א' (2017). "בתי ספר מקצועיים – הזדמנות גדולה או סכנה לחברה?" מתוך **הגיע זמן חינוך**. אוהור בתאריך 14/3/2018.

(1) איתי מזרוב הוא יועץ בכיר למדיניות חינוך בארגון American Institutes for Research. כמו כן הוא היה מנהל אגף המדיניות במשרד החינוך של מחוז הבירה של ארצות הברית.

(2) הסללה – הפניית תלמידים למסלול לימודים מוגדר מראש במוסד החינוכי.

יש לציין כי רוב התלמידים הלומדים בבתי ספר מקצועיים הם בני נוער מרקע קשה. רובם מתגוררים בשכונות שהמצב הכלכלי-חברתי בהן גרוע. כך הקמת בתי ספר מקצועיים יוצרת הסללה של קבוצות אוכלוסייה מסוימות למקצועות כמו שרברבות וטבחות, ואילו צעירים מאוכלוסיות אחרות "זוכים" להיות עורכי דין ורופאים. אומנם השרברב יוכל לחיות בכבוד, אך לעורך דין יש יכולת השתכרות גבוהה יותר. אם יכולת ההשתכרות הזאת היא מנת חלקה של קבוצה מסוימת בלבד באוכלוסייה, יש כאן אפליה.

אז כאמור, מצד אחד בתי הספר המקצועיים מעניקים הזדמנות של ממש לבני נוער שאינם "רוקדים על פי החליל" של מערכת החינוך הקיימת ומאפשרים להם לגלות את האמת: אם לא מתאים לך להוציא בגרות שתוביל אותך לפקולטה למשפטים באוניברסיטה, אתה עדיין יכול להצליח בחיים ולהשתכר בכבוד. בחירה בקריירה של שרברבות אינה צריכה להיחשב בחברה למקצוע נחות. אך מנגד, ה"בחירה" להיות שרברב צריכה להיות אפשרות אחת מכמה אפשרויות. אחרת אין בחירה אמיתית במקצוע, אלא בחירה של החברה בעבור התלמיד.

אם בתי הספר המקצועיים יקבלו תלמידים על פי אזור מגוריהם ולא על פי רצונם של התלמידים, הפערים בחברה יתרחבו, ולא תהיה ניעות חברתית.⁽³⁾ כדי להבטיח שהבחירה של התלמיד במסלול המקצועי תהיה בחירה חופשית, יש לפתוח מגמות מקצועיות בבתי הספר העיוניים במקום להקים בתי ספר מקצועיים. אם שני המסלולים יהיו פתוחים לכל תלמידי בית הספר ואם המנהלים והמורים יהיו אחראים להצלחתם של כל התלמידים בכל המסלולים, יש להניח שרכיב הבחירה יתממש.

דרך אחרת להבטיח זאת היא לוודא שהכוונתם של תלמידים לבתי ספר מקצועיים נעשית כדי למצות את יכולותיהם, ולא כדי להעלות את ממוצע הישגיהם של בתי הספר שפלטו אותם או כדי להעלות את שיעור הזכאים לבגרות בבתי ספר אלה.

לעיתים קרובות הדיון בנוגע לבתי הספר המקצועיים מתמקד במה שהם אינם צריכים לעשות: הם אינם צריכים להכין תלמידים לבגרות ואינם צריכים להכין אותם לאוניברסיטה. אך זו טעות! הדיון צריך להתמקד במה שבתי הספר המקצועיים צריכים לעשות: הם צריכים לעמוד באמות מידה מחמירות אף יותר מן הרגיל ולהשקיע משאבים רבים יותר בכל תלמיד. מי שרוצה לנהל בית ספר מקצועי, צריך לדעת שהוא מתחייב לפעול למען התלמידים ולהוביל אותם למימוש מרבי של יכולותיהם.

(3) ניעות חברתית – מעבר של בני אדם ממעמד חברתי אחד למעמד חברתי אחר, בעיקר באמצעות שינוי התעסוקה.

טקסט 2**סוף ורטהיימר ממציא מחדש את החינוך המקצועי**מאת **אורה קורן**⁽⁴⁾

חשבתם שאתם "עושים טובה" לתלמידים כשאתם מרחיקים אותם מחינוך מקצועי-טכנולוגי? לכו תראו מה קורה בבית הספר הריאלי בחיפה. סוף ורטהיימר תרם כמיליון שקלים למימון ציוד מתקדם, ומשרד החינוך השקיע סכום דומה במבנים בפרויקט הדגל המשותף להם, שנועד לשבור את הדימוי השלילי של החינוך המקצועי.

5 הודות לפרויקט, המגמה הטכנולוגית בבית הספר הריאלי בחיפה בסימן התרחבות, והביקוש של מורים ותלמידים לכיתות ההכשרה המקצועית הולך וגובר. "זאת הציונות החדשה", אומר מרכז המגמה, עוזי רוזן, ומספר כי בשנה הראשונה לתפקידו נחל הפרויקט הצלחה יוצאת דופן. סיפור ההצלחה של המגמה הוביל לפתיחת מגמות דומות בבתי ספר יוקרתיים אחרים. כך משנים את התדמית של החינוך המקצועי, בלי להיכנע לדעות קדומות.

10 "עשו שְׁנֵמוֹךְ למילה 'תעשייה' וְשִׁדְרוֹג למילה 'כסף', ואני רוצה לשנות את זה", אומר ורטהיימר. טראומת ההסללה של יוצאי עדות המזרח הובילה את ורטהיימר להשיק את הפרויקט דווקא בבתי הספר היוקרתיים שבלב חיפה ותל אביב. לדבריו, הבעיה העיקרית בחינוך המקצועי-טכנולוגי היא שאין לו יוקרה. לכן נפתחה מגמה ניסיונית כזאת בבתי ספר יוקרתיים בביקוח משרד החינוך. התלמידים שהציעו להם ללמוד במסלול הטכנולוגי הם תלמידים חזקים. במסלול זה הם לומדים מתמטיקה ברמה של 4-5 יחידות לימוד, מקצוע מדעי אחר וכן מקצועות טכנולוגיים ברמה של עשר יחידות לימוד.

15 בשנות התשעים נסגרו בישראל כמה מבתי הספר המקצועיים, מערכת החינוך החלה לקדש את תעודת הבגרות, ותלמידים חלשים נפלטו מן המערכת. בעקבות זאת נקלע המשק למחסור חמור בעובדים מקצועיים בכל התחומים. מעצבי טקסטיל מצליחים מתקשים למצוא תופרות ברמה גבוהה, מלונאים מתקשים למצוא עובדים איכותיים, ותעשיינים מתלוננים על מחסור באלפי עובדים שמיומנים בהפעלת מכונות.

20 טראומת ההסללה שאפיינה את המאה הקודמת והתדמית הגרועה של החינוך המקצועי גורמות להורים של היום לכוון את ילדיהם ללימודים עיוניים. ההורים יעשו זאת גם אם יש לילדיהם "ידי זהב", שיכולות להבטיח להם הצלחה מקצועית וכלכלית בעבודת כפיים מתקדמת, לדוגמה בתחום הרובוטיקה. תופעה זו שונה מן המגמה במדינות מפותחות אחרות, כמו גרמניה, שבה מקצועות טכנולוגיים נחשבים למכובדים מאוד.

בעתיד מתוכננים להיפתח בתי ספר מקצועיים ליד מפעלים, כדי שהתלמידים יוכלו ליישם את לימודי התאוריה בעבודה מעשית. כך הם ירכשו את הכלים החשובים להמשך דרכם המקצועית כבר בזמן הלימודים ויבטיחו את השתלבותם בעולם המקצועי בעתיד.

* מעובד על פי קורן, א' (2015). "סוף ורטהיימר ממציא מחדש את החינוך המקצועי; סטודנט לפילוסופיה מקבל פי 4 מהנדסאי". **TheMarker**. אוחר ב-14/3/2018.

(4) אורה קורן היא כתבת לענייני תעשייה.

מתנגדי החינוך המקצועי יצרו הסללה חדשה

מאת אירית תלמוד (5)

לאורך השנים התברר שתפיסת העולם של מתנגדי החינוך המקצועי אינה עומדת במבחן המציאות. החשש שמא תלמידים בני עדות המזרח מן הפריפריה יוסללו לחינוך המקצועי, וכבר בגיל 14 ייחרץ גורלם לעבוד בעבודת כפיים, היה מוטעה. ההסללה הזאת הוחלפה בהסללה מסוג אחר. במקום לתקן את המעוות ולוודא שתלמידים בבתי ספר מקצועיים מתקבלים על פי אמות מידה ענייניות, יצרה מדינת ישראל הסללה לאומית מסוג חדש – הסללה הפוכה.

ההסללה ההפוכה נהוגה בישראל לא מעט שנים, ולפיה יש לכפות על כלל התלמידים לימודים בבתי ספר עיוניים. הסללה זו נגרמה בשל סגידה בלתי מתפשרת להשגת תעודת הבגרות הנכספת. אף על פי כן נתוני הזכאות לתעודת בגרות, שמתפרסמים בכל שנה, מראים שכמחצית מן התלמידים אינם מתאימים לחינוך העיוני, שהרי אין להם תעודת בגרות. אין מדובר בתלמידים טיפשים או חלשים, אלא בילדים שהכישורים שלהם, היכולות שלהם ותחומי העניין שלהם שונים משל חבריהם ללימודים. אלה ילדים שהמערכת אינה יודעת ואף אינה יכולה להעניק להם את הכלים המתאימים כדי שיסיימו את בית הספר התיכון בהצלחה.

מתנגדי החינוך המקצועי אינם נאבקים למען הילדים או למען הצלחתם של הילדים. עיקר מאבקם הוא בחינוך המקצועי. הם מגבים את תפיסת העולם שלהם באי-ספור תאוריות ומחקרים ומסבירים שלכולם אותן יכולות ואותם כישורים. אבל למען האמת הם טועים ופוגעים לא רק בחינוך המקצועי, אלא בעיקר בתלמידים שיכלו להצליח ולשגשג בחינוך המקצועי במקום להיכשל בחינוך העיוני. ניכר כי מתנגדים אלה לא טרחו ליישם את מה שמלמדים בשיעורי המבוא של לימודי תואר ראשון בחינוך: אין תבנית שמתאימה לכלל האנשים. הילדים שונים זה מזה, לכן לכל אחד מתאים מסלול אחר של למידה.

אולם את מתנגדי החינוך המקצועי אין זה משכנע. הם מוסיפים ומסבירים תחת כל מיקרופון פתוח כי חבל לבזבז שלוש או ארבע שנים במסגרת של חינוך מקצועי, שכן אפשר ללמוד בתוך כמה חודשים, בסיום לימודי התיכון, את מה שלומדים בבית הספר המקצועי במשך כל כך הרבה שנים. הגיע הזמן לנפץ את הטיעון הזה, שכן הוא מטעה ושגוי. חשיבות לימודי התיכון אינה נעוצה דווקא במקצועות הלימוד, אלא בכלים שירכוש התלמיד במהלך לימודיו ובחוויות שהוא יחווה בתקופה זו, שכן הן ילוו אותו כל חייו. עשרות אלפי תלמידי תיכון מסיימים את לימודיהם בהרגשת כישלון משום שהם אינם זכאים לתעודת בגרות. שלוש או ארבע שנים של לימודים בתיכון שמסתיימים בהרגשת כישלון מביאים לדימוי עצמי נמוך ולחוסר ביטחון. העיקר שהם למדו בתיכון עיוני ולא מקצועי.

אם באמת רוצים למנוע הסללה של תלמידים למערכת חינוך שתחרוץ את גורלם ועתידם, צריך למנוע מאותם תלמידים את חוויית הכישלון וצריך לפתוח לפנייהם אפשרויות אחרות שמתאימות להם יותר, כמו מסגרת החינוך המקצועית שבה יוכלו לסיים כמנצחים.

* מעובד על פי תלמוד, א' (2017). "מתנגדי החינוך המקצועי יצרו הסללה חדשה". **TheMarker**. אוחזר ב-14/3/2018. (5) אירית תלמוד היא מנהלת בית ספר ובעלת תואר שני בפיתוח תוכניות לימודים.